

ДВОСТОРОННЯ ТА БАГАТОСТОРОННЯ ДИПЛОМАТІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Балуок Н.*

ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС З ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ДЕРЖАВАМИ ЛАКБ

Оскільки ЄС у своїй формі існування є інтеграційним об'єднанням, то саме він міг би здійснювати ефективну підтримку інтеграційним угрупованням (субрегіональним групами) в регіоні ЛАКБ. У своїй зовнішній політиці ЄС вбачає в державах ЛАКБ важливих політичних та економічних партнерів.

В свою чергу держави Латинської Америки та Карибського басейну у зміцненні свого співробітництва з ЄС бачать один з можливих шляхів подолання односторонньої залежності від США, використовуючи міжрегіональні інтеграційні проекти як протизвагу пропозиціям США про асиметричну вертикальну інтеграцію. Крім того, ЄС являється важливим торговельним партнером та значним донором регіону. В той же час, МЕРКОСУР, Андська група, Група Ріо, а особливо Центральноамериканська інтеграційна система, почали виходити за рамки взаємовідносин між собою, розширюючи свою діяльність на європейський континент.

Постійно відбуваються зустрічі на найвищому рівні у формі періодичних самітів, зустрічі прем'єр-міністрів ЄС та представників цих об'єднань. Іbero-американські зустрічі на вищому рівні проходять за участю всіх країн Латиноамериканського регіону з однієї сторони та Іспанією, Португалією та Андоррою – з іншої. Варто зазначити, що субрегіональне співробітництво проходить за активної участі громадянських суспільств двох континентів. Особливим інструментом співробітництва ЄС та ЛАКБ можна вважати створення «спільних зон», незважаючи на географічну далекість регіонів. Європейський Союз та окремі держави-члени мають статус спостерігача в організаціях Латинської Америки та Карибського басейну. Всі ці інструменти забезпечують підтримання високого рівня політичного діалогу та створюють можливості для взаємного обміну позиціями [2, с. 66].

Європейський Союз на найближчі декілька років має чітку стратегію щодо регіону ЛАКБ, в основі якої лежить багаторічний досвід міжрегіонального співробітництва та прагнення допомогти організаціям та державам ЛАКБ у сфері забезпечення соціальної згуртованості, демократизації, підвищення економічного рівня життя людей. Крім того, зважаючи на еволюцію можна прослідкувати чітку тенденцію до переходу від лише економічного до структурованого політичного та соціального діалогу. Загалом, Європейський

---

* магістр спеціальності «міжнародні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Матвієнко В. М.

Союз визначає пріоритетним співробітництво з організаціями регіону на противагу двосторонньому співробітництву [5, с. 18].

На жаль на терені латиноамериканських держав немає зацікавлених органів чи організацій, які б здійснювали аналіз рівня співробітництва з Європейським Союзом, визначали вплив такого співробітництва на розвиток держав регіону та перспективних напрямків міжрегіональної співпраці [4, с. 13]. Ті аналітичні центри що існують частіше подають аналіз правової бази міжрегіонального співробітництва, або подають офіційну позицію європейської сторони. На доданок, Європейський Союз у більшості випадків не фігурує або частково зазначається у документах організацій чи зовнішньополітичних доктринах країн ЛАКБ.

Існування різних категорій суб'єктів субрегіональної співпраці породжує труднощі у переговорному процесі. Блок з двадцяти восьми юридичних одиниць (Європейське Співтовариство та 27 держав-членів) може виступати на міжнародному рівні в рамках трьох різних моделей. Щодо суб'єктів регіону Латинської Америки, то варто зазначити, що на терені регіону діє 9 угруповань, що мають різні цілі та знаходяться на різному етапі своєї інституціоналізації. Дослідники зазначають про бажання бачити з латиноамериканської сторони одного наднаціонального потужного гравця, що значно полегшило б співробітництво. На основі існуючих договорів Європейського Союзу з окремими державами, можна виділити три основні групи держав, з якими Європейський Союз веде діалог [1, с. 103].

Так існує взаємодія по моделі організація-організація, по якій проходять зустрічі ЄС – МЕРКОСУР, ЄС – Андська спільнота націй, ЄС – Центральна Америка. Крім того, доволі сильним елементом залишається співробітництво Європейського Союзу з окремими країнами ЛАКБ. У той же час, діяльність Іспанії та Португалії в рамках Іbero-американських зустрічей на вищому рівні демонструє ефективність діяльності окремих держав. Крім того, є очевидною інституційна і політична присутність Співтовариства та держав-членів в рамках співпраці з Центральною Америкою, Чилі, Бразилією та Мексикою [3, с. 12].

Достатньо обмеженим на даний час є діалог Європейського Союзу і організацій та держав Латинської Америки та Карибського басейну щодо безпеки двох регіонів та світу в цілому. Наразі у співробітництві між Європою і Латинською Америкою у сфері безпеки необхідно вирізняти щонайменше три рівні такої співпраці: політичний діалог, партнерство і стратегічне співробітництво в галузі застосування сили, військове та поліцейське співробітництво. Останні роки суб'єкти досліджуваної міжрегіональної взаємодії особливо увагу приділяють питанням енергетики та екології, що помітно з ряду форумів, що були проведені у 2009-2010 рр.

Література

1. Гаврицькі М. Європейський Союз – Латинська Америка і Кариби: тяжке партнерство двох регіонів/ М. Гаврицькі. – Варшава.: ASPRA-JR, - 2004.- 401с.
2. Яковлев П. П. Иbero-американское сообщество – фактор взаимодействия Европы и Латинской Америки / П. П. Яковлев // Актуальные проблемы Европы: Сборник научных трудов, - М., 2007.- с. 66-100.
3. A stronger partnership between the European Union and Latin America //European Commission – Luxembourg.: Office for Official Publications of the European Communities.- 2005. — 20 p.

4. Rojas F. La integración entre América Latina y la Unión Europea en el Siglo XXI/ F. Rojas //América Latina y la Unión Europea :una integración esperanzadora pero esquiva / ed. Doris Osterlof Obregón. --1a. ed.-- San José, C.R.: FLACSO,- 2008.- p.11-20
5. The strategic partnership between the European Union, Latin America and the Caribbean: a joint commitment //European Commission – Luxembourg.: Office for Official Publications of the European Communities.- 2008.— 46 p.